The Effects of ASEAN Countries' Traditional Games Activities on Preschool Children's Social Behaviors, Indarulmeena Kindergarten Development Center, Bangkok

Amonrat Mama
Master of Education (Early Childhood Education) Rajabhat Phanakorn University
First Author: 6551751607018@pnru.ac.th
Dararat Uthaipayak, Supawan Lekvilai, and Piyalak Akraratana
Master of Education (Early Childhood Education) Rajabhat Phanakorn University
Corresponding Author: wasalapao@gmail.com

Received: June 21, 2025 **Revised:** October 8, 2025 **Accepted:** November 21, 2025

Abstract

This research aimed to compare preschool children's social behaviors at Indarulmeena Kindergarten Development Center in Bangkok before and after participation in ASEAN countries' traditional games activities. The population used in this research consisted of 105 preschool children from three classrooms, boys and girls aged 3 – 4 years who were studying in the Preschool Preparatory Class in the second semester of the academic year 2024 at Indarulmeena Kindergarten Development Center in Bangkok. The sample group used in this research was preschool children, boys and girls, aged 3 – 4 years studying in the Preschool Preparatory Class in the second semester of the academic year 2024 at Indarulmeena Kindergarten Development Center, Bangkok. Cluster random sampling was used to select 1 classroom from 3 classrooms, all of which had similar characteristics. Nemo class was selected, with 35 preschool children. The research instruments consisted of 24 lesson plans of ASEAN countries' traditional games activities with an IOC of 0.92, and preschool children's social behaviors observation form, covering 3 aspects, 2 items per aspect, totaling 6 items, with an IOC of 1.00. The experiment lasted for eight weeks, conducted three days per week, 40 minutes per session during outdoor activities. The statistics used in this research were mean, standard deviation, and t-test.

The research results showed that preschool children demonstrated significantly higher social behaviors after participating in ASEAN countries' traditional games activities compared to before the experiment both overall and in each aspect, namely, accepting individual differences, maintaining positive interactions with others, and demonstrating

appropriate behavior as a member of society, with a statistically significant difference at the .05 level.

Keywords: Traditional Games, ASEAN Countries, Social Behaviors, Preschool Children

ผลของการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน ที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน อินดารุลมีนา กรุงเทพมหานคร

อมรรัตน์ มะมา
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
First Author: 6551751607018@pnru.ac.th
ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์, ศุภวรรณ์ เล็กวิไล, และปิยะลักษณ์ อัครรัตน์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
Corresponding Author: wasalapao@gmail.com

ได้รับบทความ: 21 มิถุนายน 2568 **ปรับปรุงแก้ไข:** 8 ตุลาคม 2568 **ตอบรับตีพิมพ์:** 21 พฤศจิกายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 3-4 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นเตรียมอนุบาล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ที่ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนอินดารุลมีนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 105 คน กลุ่มตัวอย่าง 35 คน คือ ที่กำลังศึกษาชั้นเตรียมอนุบาล ห้องปลานีโม่ ซึ่งได้มาโดยการสุ่ม 1 ห้องเรียน จาก 3 ห้องเรียน แต่ละห้องมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน จำนวน 24 แผน ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 0.92 แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยทั้งหมด 3 ด้าน ด้านละ 2 ข้อ รวม 6 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง 8 สัปดาห์ ๆ ละ 3 วัน วันละ 40 นาที ในช่วงกิจกรรมกลางแจ้ง สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนมีพฤติกรรมทางสังคมสูงกว่าก่อนการทดลองทั้งภาพรวมและรายด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และด้านการปฏิบัติตนในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การละเล่นพื้นบ้าน, ประเทศอาเซียน, พฤติกรรมทางสังคม, เด็กปฐมวัย

บทนำ

การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างองค์รวม โดยเฉพาะพฤติกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สำคัญในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น พฤติกรรมนี้หมายถึง การแสดงออกของเด็กปฐมวัยในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองและปรับตัวให้อยู่ร่วมกับเพื่อน ๆ ในสังคมได้อย่างมีความสุขและสงบสุข พฤติกรรมนี้สามารถสังเกตเห็นได้โดยทางตรงหรือทางอ้อมและได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ครอบครัว ผู้ปกครองและผู้ดูแล การพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมนี้มุ่งเน้นเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคม และการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลรอบข้าง

ปัจจุบันเด็กมีแนวโน้มขาดพฤติกรรมทางสังคมที่จำเป็น เช่น การทำงานร่วมกับผู้อื่นและการควบคุมตนเอง เนื่องจากอิทธิพลของเทคโนโลยีที่ลดโอกาสในการเล่นปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ต้องหาวิธีการที่สร้างสรรค์ในการฟื้นฟูพฤติกรรมดังกล่าวผ่านการเรียนรู้และการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน เป็นเครื่องมือที่เหมาะสมอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่มีความสนุกสนานและส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การปฏิบัติตนในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลทางวัฒนธรรม การดำเนินการนี้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของ ประชาคมอาเซียนที่รวมตัวกันตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 โดยมีสมาชิก 10 ประเทศ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงค์โปร์ บรูไน เวียดนาม ลาว เมียนมา และกัมพูชา การเตรียมเด็กปฐมวัยให้พร้อมสู่ประชาคมอาเซียนจึงสำคัญการจัดการศึกษาเพื่อสร้างพื้นฐานความรู้และความเข้าใจในการอยู่ร่วมกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมนี้ (อรุณี หรดาล, 2555) จะช่วยให้เด็กเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

จากการสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนอินดารุลมีนา กรุงเทพมหานคร ช่วงอายุ 3 - 4 ปี พบว่า เด็กมีพฤติกรรมชอบผลัก แกล้งเพื่อน เลือกเล่นเฉพาะเพศเดียวกันหรือพบปัญหาพฤติกรรมเชิงลบและการขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างทำกิจกรรมร่วมกัน เมื่อทำกิจกรรมร่วมกันเด็กไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ทำให้การทำงานร่วมกันไม่ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้เนื่องมาจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมของเด็กแต่ละคน และความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ประกอบด้วย ชาวพม่า ชาวลาว และชาวไทย ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของพฤติกรรมด้านสังคมของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก เพราะการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบัน ถ้าเด็กมีแต่ความเก่งสติปัญญาดี แต่ขาดคุณธรรม จริยธรรม ไม่สามารถปรับตัวและใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข การละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน ถือเป็นกิจกรรมการเล่นที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อให้เด็กได้เล่นตามธรรมชาติ เรียนรู้การละเล่นเป็นกลุ่ม ฝึกให้เด็กรู้จักการปฏิบัติตนตามข้อตกลง การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น และการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลทางชาติพันธุ์ได้ โดยมีลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการเล่น (Preparetion Before Play) 2 ขั้นการเล่นการละเล่นของประเทศอาเซียน (Playing ASEAN Countries’ Traditional Games) 3 ขั้นสะท้อนจุดประสงค์การละเล่น (Reflection of Play) นอกจากนี้ แนวคิดของ Vygotsky (1978) เรื่องการเรียนรู้ผ่านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมยังสนับสนุนให้ครูเป็นผู้คอยสังเกตและให้คำแนะนำอย่างเหมาะสม การเน้นกิจกรรมกลุ่มผ่านการละเล่นพื้นบ้านจึงสามารถส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม โดยครูผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้พร้อมทั้ง

สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ส่งเสริมให้เด็กได้เล่นร่วมกัน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ที่จะร่วมมือกัน ปฏิบัติตามกฎและเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมเมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น รวมถึงการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมตามวัย เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม จะสร้างพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์ให้กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี โดยครูเป็นผู้คอยสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้การละเล่นยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการเด็กในเรื่องของร่างกาย อารมณ์ และสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ นฤมล เฉ่งไล่ (2557) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กเริ่มจากการเล่น โดยการละเล่นเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุข และเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เด็กเติบโตอย่างสมบูรณ์ เพิ่มพูนพัฒนาการให้กับเด็กทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การจัดกิจกรรมการเล่นเป็นกิจกรรมที่เน้นความเป็นกลุ่มและการมีส่วนร่วมกัน สามารถส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยให้ดีขึ้นได้ เช่น การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี การร่วมมือ และการช่วยเหลือผ่านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยในการปรับตัวเข้าสู่สังคมที่มีความหลากหลายในอนาคตของเด็กปฐมวัย

จากความสำคัญ และความต้องการพัฒนาส่งเสริมเด็กปฐมวัยดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กปฐมวัยสามารถนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนที่ส่งผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดทักษะในด้านอื่น ๆ และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้กับสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ก้าวทันโลกแห่งประชาคมอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน

สมมติฐานการวิจัย

พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย หลังได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน สูงกว่า ก่อนได้รับการจัดกิจกรรม

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคม

ภาพสะท้อนที่สมบูรณ์ของรากฐานทางจิตวิทยาพัฒนาการที่เชื่อถือได้ โดยอธิบายกลไกการเกิดพฤติกรรมเหล่านี้ผ่านมุมมองของนักทฤษฎีสำคัญสามท่าน

1. จุดเริ่มต้น การเรียนรู้จากการสังเกตและการปรับตัว การที่เด็กเริ่มเรียนรู้พฤติกรรมจากสภาพแวดล้อมใกล้ตัวที่สุดนั้น อธิบายได้ด้วย ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของ Bandura (1977) เชื่อว่าพฤติกรรมทางสังคม เช่น การช่วยเหลือและการแบ่งปัน ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นจากการลองผิดลองถูกด้วยตนเอง แต่เกิดจากการสังเกตและเลียนแบบตัวแบบ (Modeling) ที่มีประสิทธิภาพ เมื่อเด็กเห็นผู้ใหญ่หรือเพื่อนได้รับผลตอบแทนที่ดีทางสังคมจากการแสดงความเมตตาหรือ

ความร่วมมือ เรียกว่า การเสริมแรงทางอ้อม (Vicarious Reinforcement) พวกเขาก็จะมีแรงจูงใจที่จะปรับพฤติกรรมของตนเองให้ “เป็นที่ยอมรับ” ตามที่คำนิยามระบุไว้

2. การพัฒนา จากความริเริ่มสู่การร่วมมือ (Erikson, 1963; Vygotsky, 1978) เมื่อเด็กเริ่มปรับพฤติกรรมแล้ว จะเข้าสู่ขั้นตอนที่ซับซ้อนขึ้น คือ การริเริ่มพฤติกรรมเชิงบวก (Prosocial Behaviors) และการทำงานร่วมกัน การริเริ่มและความมั่นใจ พฤติกรรมที่เน้นการ “เริ่มช่วยเหลือผู้อื่น” และ “รู้จักการแบ่งปัน” สอดคล้องกับ ขั้นความคิดริเริ่ม vs ความรู้สึกผิด (Initiative vs. Guilt) ของ Erikson เมื่อเด็กวัยนี้ (3 - 6 ปี) ได้ริเริ่มแสดงพฤติกรรมเชิงบวกและได้รับการตอบสนองที่ดีจากสังคม จะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในตนเอง และยกระดับสถานะทางสังคมของพวกเขาในกลุ่มเพื่อน

3. ความร่วมมือและการเป็นสมาชิกสังคม (Vygotsky, 1978) ส่วนที่สำคัญที่สุดคือการพัฒนาสู่ "การร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่" ซึ่งเป็นหัวใจของ ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural Theory) โดย Vygotsky มองว่าการเรียนรู้ความร่วมมือและกฎเกณฑ์ทางสังคมที่ซับซ้อน ซึ่งทำให้เด็กได้ฝึกฝนการใช้ทักษะการสื่อสาร การเจรจา และการปฏิบัติตามกฎกติกาที่กลุ่มสร้างขึ้น นำไปสู่การ นำเข้าสู่ภายใน บรรทัดฐานของสังคมเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีและรับผิดชอบ

ความหมายของพฤติกรรมทางสังคม

เสาวลักษณ์ สีตะบุษย์ (2566) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมของแต่ละบุคคลที่แสดงออกเพื่อตอบสนองทางสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อบุคคล สถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งเริ่มจากการเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสภาพแวดล้อมที่ใกล้ตัว สู่การปรับพฤติกรรมให้เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นในสังคมซึ่งจะมีในลักษณะเริ่มช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักการแบ่งปันและการร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ได้

ณัฐณิชา ขาววิราช (2565) ได้กล่าวไว้ว่า ความหมายพฤติกรรมทางสังคมเป็นพฤติกรรมระหว่างบุคคลที่แสดงต่อกันในสังคมของบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งที่แสดงต่อกันในสังคมปฏิสัมพันธ์กันทั้งทางตรงและทางอ้อมจะอยู่ในลักษณะของการโต้ตอบมีการกระทำก่อนหลัง

ภารดี คงสี (2565) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กหรือบุคคลแสดงออกในสังคมและเป็นที่ยอมรับของทางสังคม โดยได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นถ้าต้องการให้เด็กมีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีและเหมาะสมควรพัฒนาและส่งเสริมให้เด็กเกิดพฤติกรรมตั้งแต่เยาว์วัย ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ต้องร่วมมือกันในการพัฒนาส่งเสริมเพื่อให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่แสดงออกมาให้เห็น เพื่อตอบสนองการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การมีปฏิบัติสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และการปฏิบัติตนในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ความต้องการของตนเอง ให้เป็นที่ยอมรับทางสังคม ซึ่งมีอิทธิพลมาจากสภาพแวดล้อมรอบตัว สังคม ครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครองรวมทั้งผู้ดูแล การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยนั้นหากต้องการให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางสังคมที่ดี ควรเริ่มต้นตั้งแต่ยังเล็กเพราะการเลี้ยงดูเด็กหนึ่งคนให้มีคุณภาพ ไม่ได้เกิดจากการเลี้ยงดูเพียงบุคคลใดบุคคลหนึ่งแต่ขึ้นอยู่กับบุคคลที่อยู่รายล้อมอยู่รอบ ๆ ตัวเด็ก ควรร่วมกันในการพัฒนาส่งเสริมเพื่อให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลรอบตัว อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข และมีความสุข

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน

อรินดา เกิดกิจ (2562) กล่าวว่า การละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับประเทศไทย มี 8 ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรไทย มาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงค์โปร์ รัฐบรูไนดารุสซาลาม สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และราชอาณาจักรกัมพูชา มีทั้งหมด 10 การละเล่นพื้นบ้าน ซึ่งทั้ง 10 การละเล่นนี้มีวิธีการเล่นที่คล้ายคลึงกันแต่มีชื่อเรียกที่แตกต่างกัน และอุปกรณ์การเล่นก็ต่างกันตามวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น

กฤชกร เพชรนอก (2557) กล่าวว่า การละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย บรูไนดารุสซาลาม เวียดนาม ลาว เมียนมาร์/พม่า และกัมพูชา ล้วนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรู้จักและเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้วัฒนธรรม เชื้อชาติ และวิถีชีวิต ที่สื่อผ่านการละเล่นพื้นบ้านของแต่ละประเทศ

ผ่อนเพ็ญ อาชาเทวัล (2557) กล่าวว่า การละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนมีลักษณะการเล่นและวิธีการเล่นที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมท้องถิ่น เชื้อชาติ หรือศาสนาของแต่ละประเทศ สามารถนำไปใช้เป็นความรู้รอบตัวปฏิบัติได้กับการละเล่นพื้นบ้านของประเทศต่าง ๆ ในอาเซียน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และก้าวสู่ประชาคมอาเซียนพร้อมกัน

จากทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน ได้แก่ ม้าก้านกล้วย กระต่ายขาเดียว และ มอญซ่อนผ้า ของประเทศไทย Bola Beracun (ลูกบอลพิษ) Tarik Upeh (ลากกากปาล์มหรือกาบมะพร้าว) และ Tu/Tag (ตี่จับ) ของประเทศมาเลเซีย Luksong - Tink (เสือข้ามห้วย) Hilahahg Lubid (ชักเย่อ) Tum bang Preso (ล้มนักโทษ) ของประเทศฟิลิปปินส์ Kuchihg Buta (ปิดตาทาย) Five Stones (โยนหิน) ของประเทศสิงคโปร์ Petak Umpet (ซ่อนหา) Balap Karung (วิ่งกระสอบ) ของประเทอินโดนีเซีย Tiger Eats Cow (เสือกินวัว) Gasing Jantung (ลูกข่างพื้นบ้าน) ของประเทศบรูไนดารุสซาลาม Choi Keo Nhau (ดึงกัน) Meo Duoi Chout (แมวไล่หนู) ของประเทศเวียดนาม Chaij Nees (ขี่ม้า) Pim Mew Khang (หมุนกะทะ) ของประเทศลาว Kyak Hpa Khun (ตีไก่) O – Siw (กระโดดเชือก) ของประเทศเมียนมา Tinh Ovleuk (ซื้อแตงโม) Sva Dan Deum Ti (ลิงขโมยที่นั่ง) และPongrot Koun Kramom (ขโมยเจ้าสาว) ของประเทศกัมพูชา เป็นกิจกรรมการละเล่นในแต่ละท้องถิ่น มีการเล่นที่เรียบง่ายไม่สลับซับซ้อน และตามแบบวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งได้รับการสืบทอดต่อ ๆ กันมาจากคนรุ่นหนึ่งมาสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง และยังคงมีการเล่นมาจนถึงทุกวันนี้ สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ชีวิตของกลุ่มชนในอาเซียน ทั้งด้านความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและค่านิยมต่าง ๆ ของผู้คนในสังคม

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารทางวิชาการ ตำราวิทยานิพนธ์ โดยมีแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย และ การจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน ผู้วิจัยได้นำขั้นการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนของ อรินดา เกิดกิจ (2562) ที่ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินกิจกรรม และขั้นสรุป และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2540) มาปรับใช้ และเปลี่ยนชื่อขั้นตอนให้เกิดความสอดคล้อง เข้ากับบริบทการละเล่นพื้นบ้านของประเทศ

อาเซียนที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยอายุ 3 - 4 ปี จากนั้นผู้วิจัยทำการสังเคราะห์จนได้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิธีวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยชาย - หญิง ชั้นเตรียมอนุบาล อายุระหว่าง 3 - 4 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนอินดารุลมีนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 105 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กปฐมวัยชาย - หญิง ชั้นเตรียมอนุบาล อายุระหว่าง 3 - 4 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนอินดารุลมีนา กรุงเทพมหานคร เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จาก 3 ห้องเรียน ทุกห้องมีลักษณะคล้ายคลึงกัน สุ่มเลือก 1 ห้องเรียน ได้แก่ ได้ห้องปลานีโม่ จำนวน 35 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือสำหรับใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน โดยมีประเทศอาเซียนทั้งหมด จำนวน 10 ประเทศ มีการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน จำนวน 24 การละเล่น จัดลงแผนการจัดกิจกรรมทั้งหมด จำนวน 8 หน่วย รวม 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน จำนวน 24 แผน ซึ่งประกอบไปด้วย จุดประสงค์ เนื้อหา และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ให้ครอบคลุมเนื้อหาและสอดคล้องกับจุดประสงค์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาตรฐานที่ 8

อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย อายุ 3 – 4 ปี โดยสร้างเกณฑ์การประเมินให้ครอบคลุมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย 3 ด้าน รวม 6 ข้อประกอบด้วย

ด้านที่ 1 ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล จำนวน 2 ข้อ

ด้านที่ 2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น จำนวน 2 ข้อ

ด้านที่ 3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม จำนวน 2 ข้อ มีการบันทึกพฤติกรรมโดย ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในแบบสังเกต ตามการแสดงพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยให้ตรงกับช่องคะแนนพฤติกรรม

3. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 สังเกตก่อนการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยเพื่อเป็นข้อมูลก่อนการทดลอง เป็นเวลา 1 สัปดาห์ เพื่อเป็นข้อมูล (Baseline Data) คือ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี ในขณะจัดกิจกรรมกลางแจ้ง เพื่อเป็นข้อมูลก่อนการทดลอง (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน โดยเป็นการสังเกตพฤติกรรมทั้ง 3 ด้านของเด็กปฐมวัย คือ 1) ด้านการยอมรับความต่างระหว่างบุคคล 2) ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น และ 3) ด้านการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่มีในสังคม จำนวน 3 ด้าน ด้านละ 2 ข้อ รวมทั้งสิ้น 6 ข้อ

3.2 ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน ที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน ซึ่งทำการทดลองเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันอังคารถึงวันพฤหัสบดี วันละ 40 นาที ในกิจกรรมกลางแจ้ง

3.3 เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน ทั้ง 8 สัปดาห์แล้ว ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย หลังการทดลอง (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมชุดเดิม ใช้เวลาในการทดสอบ 1 สัปดาห์

3.4 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง แผนภูมิ ประกอบการบรรยาย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูล เสนอตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง ได้แก่ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง (Standard Deviation)

4.2 หาคุณภาพเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.2.1 แผนการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน ได้แก่ การตรวจสอบความสอดคล้องภายใน ค่าดัชนีความสอดคล้องของการจัดกิจกรรมจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

4.2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ที่ 1.00 ไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ ค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test Dependent)

ผลการวิจัย

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนโดยภาพรวม ดังนี้

ตาราง 1 ผลการการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนโดยภาพรวม

รายการพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย	n	คะแนนเต็ม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ผลต่าง	T-test	Sig. 0.00
			$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	D		
พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน	35	6	3.14	1.22	5.43	0.56	2.29	11.48*	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 พบว่า เด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมทางสังคมหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรม โดยก่อนการทดลองการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{x}$ = 3.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 1.22 และหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{x}$ = 5.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.56 และมีค่าเฉลี่ยของผลต่างเท่ากับ D = 2.29

จากผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย แสดงว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน มีพฤติกรรมทางสังคมหลังการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน โดยจำแนกรายด้าน ดังนี้

ตาราง 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน โดยจำแนกรายด้าน

รายการพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย	n	คะแนนเต็ม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ผลต่าง	T-test	Sig. 0.00
			$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	D		
1. ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล	35	2	1.06	0.68	1.94	0.24	0.89	7.29*	.000*
2. ด้านการมีปฏิบัติสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	35	2	1.23	0.81	1.91	0.28	0.69	5.35*	.000*
3. ด้านการปฏิบัติตนในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	35	2	0.86	0.55	1.57	0.50	0.71	6.80*	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน โดยจำแนกพฤติกรรมทางสังคมรายด้าน พบว่า หลังการได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมทางสังคมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน ดังนี้

2.1 ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล

พบว่า ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ = 1.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.68 และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ = 1.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.24 แสดงว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าเฉลี่ยของผลต่างเท่ากับ D = 0.89 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

พบว่า ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ = 1.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.81 และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ = 1.91 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.28 แสดงว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนด้านการมีปฏิบัติสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าเฉลี่ยของผลต่างเท่ากับ D = 0.69 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3 การปฏิบัติตนในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

พบว่า ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ = 0.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.55 และหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ = 1.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.50 แสดงว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนด้านการปฏิบัติตนในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าเฉลี่ยของผลต่างเท่ากับ D = 0.71 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเทียบกับก่อนการจัดกิจกรรมสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการจัดกระทำที่มุ่งเน้นการปฏิสัมพันธ์ภายใต้บริบทวัฒนธรรมที่หลากหลาย เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน การที่พฤติกรรมทางสังคมของเด็กดีขึ้นนั้น เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมที่ถูกออกแบบมาเป็นพิเศษ ที่บังคับให้เด็กที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ทางเพศ ทางร่างกาย ต้องเข้ามามีปฏิสัมพันธ์และยอมรับกฎกติกาของกลุ่ม หลังได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน พบว่า เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมทางสังคมหลังการจัดกิจกรรมสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมโดยในระหว่างการจัดกิจกรรมนั้น เด็กปฐมวัยได้แสดงออกถึงพฤติกรรมทางสังคมในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ผ่านการละเล่นมอญซ่อนผ้า การละเล่นพื้นบ้านของประเทศไทย การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ได้แก่ การละเล่น Pim Mew Khang (หมุนกระทะ) ของประเทศลาว และการปฏิบัติตนในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ได้แก่ การละเล่นชักเย่อ (Hilahahg Lubid) ของประเทศประเทศฟิลิปปินส์ ทั้งนี้ เนื่องจากกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนเป็นกิจกรรมการเล่นที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การละเล่นเป็นกลุ่ม ฝึกให้เด็กรู้จักการปฏิบัติตนตามข้อตกลง การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น และการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลทางชาติพันธุ์ สอดคล้องกับ ฉันทนา ศรีภักดี (2555) กล่าวว่า การละเล่นมีความสำคัญกับเด็กมาก ไม่เพียงแต่การสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินให้กับเด็กเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กอีกด้วย หากครูจัดเตรียมการเล่นอย่างมีจุดประสงค์ การเรียนรู้จะเป็นการเรียนรู้ที่สนุกสนานและมีคุณค่าจะเป็นการช่วยให้เด็กได้พัฒนาทักษะและการสร้างสัมพันธ์ทางสังคม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับนักทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม และสอดคล้องกับ พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2553) สรุปว่า การพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลจะได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อม แต่จะมีอิทธิพลไปในรูปใดก็ขึ้นอยู่กับโอกาสที่เด็กจะได้รับอิทธิพลมาสังคมให้อิสระและโอกาสแก่เด็ก ในขณะเดียวกันสังคมจะกำหนดขอบเขตให้เด็กทำสิ่งที่สังคมต้องการด้วย โดยครูผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งเสริมให้เด็กได้เล่นร่วมกัน ปฏิบัติตามกฎและเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมเมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม จะสร้างพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์ให้กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี จึงกล่าวได้ว่าการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนสามารถส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ซึ่งสามารถอภิปราย ได้ดังนี้

1. ด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน หลังการจัดกิจกรรมพบว่า เด็กปฐมวัยสามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและสามารถช่วยเหลือเพื่อนที่แตกต่างไปจากตนได้ เนื่องจากขณะที่เด็กเข้าร่วมกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นร่วมกับเพื่อนที่มีลักษณะแตกต่างกัน ทั้งในด้านพื้นฐานทางครอบครัว บุคลิกภาพ ความสามารถ และทักษะทางกายภาพ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าเด็กสามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน และช่วยเหลือเพื่อนที่แตกต่างไปจากตนได้ แม้จะต่างเพศก็ตาม ทั้งนี้การจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำ สม่ำเสมอ ยังสามารถช่วยให้เด็กได้เรียนรู้การปรับตัว การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น การทำงานร่วมกันโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างส่วนบุคคล การช่วยเหลือเพื่อนในระหว่างเล่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ จิราภรณ์ แจ่มใส (2558) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมพฤติกรรม หรือปรับพฤติกรรมเพื่อให้เด็กมีทักษะทางสังคมนั้นต้องค่อย ๆ ให้เด็กปรับทีละน้อย เพราะเหตุที่ว่า เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานทางการเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมไม่เหมือนกัน บางคนปรับตัวได้ง่าย บางคนก็ต้องใช้เวลาในการปรับตัว ต้องเปิดโอกาสให้เด็กได้ลงมือได้เรียนรู้ด้วยตัวเอง เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะทางสังคมต่อไป ทั้งนี้กิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน ช่วยส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ การปรับตัว ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นมิตร มีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อน สามารถยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น

2. การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน หลังการจัดกิจกรรม พบว่า เด็กปฐมวัยสามารถเล่นร่วมกับเพื่อน ยิ้มและทักทายเพื่อนได้โดยการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ซึ่งการยิ้มและทักทายเพื่อน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้อื่น และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างเหมาะสม ดังที่ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2553) ได้กล่าวว่า หากเด็กมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกัน หรือผู้อื่นมากขึ้น เด็กจะสามารถเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น และปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ นอกจากนี้ หากเด็กได้รับการปลูกฝังลักษณะพฤติกรรมที่เหมาะสมทางสังคม เด็กย่อมสามารถปรับตัวให้เข้ากันผู้อื่น และเรียนรู้บทบาทของคนเองในสังคมให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นการที่เด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของอาเซียนอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่นในทิศทางที่ดีขึ้น

3. การปฏิบัติตนในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน หลังการจัดกิจกรรม พบว่า เด็กสามารถปฏิบัติตามกฎ กติกาและข้อตกลงของกลุ่มได้ดีขึ้น มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองในการเล่นร่วมกับเพื่อน รวมถึงแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามเมื่อได้รับการชี้แนะ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูราที่เน้นย้ำถึงความสำคัญของการเรียนรู้ผ่านการสังเกตและเลียนแบบ สอดคล้องกับ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2550) สรุปว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากพฤติกรรมของบุคคลนั้น มีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม โดยเด็กจะเรียนรู้พฤติกรรมต่าง ๆ ผ่านกระบวนการที่ซับซ้อน ซึ่งประกอบด้วยการดึงดูดความสนใจ การจดจำ การแสดงออก และแรงจูงใจ การเข้าใจทฤษฎีนี้จะช่วยให้เราสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ เด็กยัง

เรียนรู้ การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และการปรับตัวให้อยู่ร่วมกับเพื่อนได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม จนทำให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมทางสังคมสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

การจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน ถือเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี ทั้งด้านการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนที่แตกต่างไปจากตน และช่วยเหลือเพื่อนที่แตกต่างไปจากตน ด้านการมีปฏิบัติสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ในการเล่นร่วมกับเพื่อน พร้อมทั้งยิ้มและทักทายเพื่อน และด้านการปฏิบัติตนในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในเรื่องของการปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ รวมไปถึงการปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้เรียนรู้ และเปิดใจยอมรับเพื่อนใหม่จากการเล่นเกมที่ต้องจับคู่หรือทำงานเป็นกลุ่ม เป็นการละเล่นที่ช่วยกระตุ้นให้เด็กเข้าใจและยอมรับความแตกต่างของเพื่อนได้ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี การร่วมมือ และการช่วยเหลือผ่านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งถือเป็นการปลูกฝังให้เด็กปฐมวัยมีพื้นฐานสำคัญที่ช่วยในการปรับตัวเข้าสู่สังคมที่มีความหลากหลายในอนาคตได้ดีอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ในการเลือกกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน ควรคำนึงถึงช่วงวัยของเด็กและควรเลือกกิจกรรมการละเล่นของประเทศอาเซียนที่ง่าย มีกฎ กติกาที่ง่าย ไม่ซับซ้อนมาก เพราะจะทำให้เด็กไม่เบื่อและใช้เวลาในการทำกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม เช่นเด็กอายุ 3-4 ปี ควรอยู่ที่ประมาณ 40 - 45 นาที หากอายุต่ำกว่า 3 ปี ควรอยู่ที่ 20 - 30 นาที ตามความยืดหยุ่น

2. ระยะเวลาดำเนินกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน ควรมีการยืดหยุ่นเวลาในการจัดกิจกรรม สามารถปรับเปลี่ยนเวลาได้ตามความเหมาะสม และต้องยึดผู้เรียนเป็นหลัก เช่น เด็กบ่นว่าเบื่อ หรือเด็กบอกว่าอยากเล่นต่อ เป็นต้น

3. ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรม ตลอดจนจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์การเล่นให้พร้อมสำหรับการทำกิจกรรม โดยเฉพาะการใช้ภาพและสัญลักษณ์เพื่อช่วยให้เด็กที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์สามารถเข้าใจกติกาได้ง่ายขึ้น ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการยอมรับความแตกต่างและการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาหาแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม ด้านการปฏิบัติตนในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมให้สูงขึ้น เนื่องจากผลการทดลองมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

2. ควรมีการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียน ที่สามารถส่งเสริมพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการสื่อสาร การใช้ภาษา การแก้ปัญหา การใช้ความคิดรวบยอด และทักษะสมอง (Executive Function) เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กฤชกร เพชรนอก. (2557). *การละเล่นพื้นบ้านอาเซียน (ชุดประชาคมอาเซียน) ฉบับการ์ตูน.* สกายบุ๊กส์.

จิราภรณ์ แจ่มใส. (2558). *ผลของการใช้กิจกรรมศิลปะแบบร่วมมือประกอบการเล่านิทานในการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย* [ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ed_SLM/Jiraporn_J.pdf

ฉันทนา ศรีภักดี. (2555). *การศึกษาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การละเล่นพื้นบ้านของไทย* [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/ear_chi_ed/chantana_s.pdf

ณัฐณิชา ขาววิราช. (2565). *การพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดกิจกรรมกลางแจ้งแบบรวมมือ โรงเรียนบ้านนายผล (แม้นสุวรรณอุปถัมภ์)* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร].

นฤมล เฉ่งไล่. (2557). *กิจกรรมสร้างเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย.* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผ่อนเพ็ญ อาชาเทวัญ. (2557). *การละเล่นพื้นบ้านอาเซียน*. สกายบุ๊กส์.

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2553). *ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภารดี คงสี. (2565). *ผลของการจัดประสบการณ์ด้วยชุดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของไทยที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3* [สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์บัณฑิต, ไม่ได้ตีพิมพเผยแพร่]. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2553). *การวัดและประเมินเด็กแนวใหม่: เด็กปฐมวัย.* ดอกหญ้าวิชาการ.

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2550)**.** *เอกสารประกอบการเรียนวิชา ECED 201 การศึกษาปฐมวัย Early Childhood Education.* หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

เสาวลักษณ์ สีตะบุษย์. (2566). *การพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดไฮสโคปสำหรับชั้นเรียนคละอายุ* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, ไม่ได้ตีพิมพเผยแพร่]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *แนวทางการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย.* สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

อรินดา เกิดกิจ. (2562). *ผลของการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของประเทศอาเซียนที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลสิงโตทองอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, ไม่ได้ตีพิมพเผยแพร่]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

อรุณี หรดาล. (2555). การศึกษาปฐมวัยกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน:วิกฤตหรือโอกาส. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ, 5*(2), 54–62.

อัมรา กล่ำเจริญ. (2553). *เพลงและการละเล่นพื้นบ้าน.* โอเอสพริ้นติ้ง.

Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Prentice Hall.

Erikson, E. H. (1963). *Childhood and society* (2nd ed.). Norton.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.